

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

**ŠOLSKO INTERESNO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2022/2023**

6. in 7. razred OŠ

Feri Lainšček: Ne

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

Ime in priimek tekmovalca (ali šifra): _____

Ime in priimek ocenjevalca: _____

Dosežene točke: **A:** _____ **B:** _____ **C:** _____ **Č:** _____

Kriterij	
A Razumevanje – do 20 točk	Doseženo število točk
Predstavi sporočilo pesmi <i>Brez veze</i> – do 2 t	
Predstavi sporočilo pesmi <i>Samota</i> – do 2 t	
Primerja sporočilno povezanost obeh pesmi – do 2 t	
Poveže obe pesmi na podlagi podčrtanih verzov – do 3 t	
Predstavi in utemelji, ali obe pesmi govori najstnik – do 6 t	
Predstavi, ali se lahko poistoveti z izpovedovalcem – do 2 t	
Izbere pesem in utemelji – do 3 t	
SKUPAJ A	

Kriterij	
B Uporaba književnega znanja – do 10 točk	Doseženo število točk
Podatki o pesniku in njegovem delu – do 2 t	
Podatki o knjigi – do 4 t	
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 4 t	
SKUPAJ B	

Kriterij	
C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 točk	Doseženo število točk
Tri temeljna pravila za srečno življenje in utemeljitev – do 6 t	
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 4 t	
SKUPAJ C	

Kriterij	
Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 točk	Doseženo število točk
Zgradba besedila – do 3 t	
Jezikovna pravilnost – do 4 t	
Slogovna ustreznost – do 3 t	
SKUPAJ Č	

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik šolske komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

6. in 7. razred OŠ

Feri Lainšček: *Ne*

A RAZUMEVANJE – do 20 točk

Opomba:

Vse naloge, ki niso zgolj reprodukcija obnov, odgovorov na posamezna vprašanja, ampak se odgovori zrcalijo v kompleksnem prepletajočem se razmišljanju tekmovalca/tekmovalke – analiziranje, sintetiziranje, vrednotenje posameznih prvin – si zaslužijo najvišje število točk.

Za besedilo, ki je pretežno obnova oz. odgovarjanje na posamezna vprašanja, lahko tekmovalec/tekmovalka v razdelku *Razumevanje* prejme največ polovico točk.

Tekmovalec/tekmovalka:

– **predstavi sporočilo pesmi *Brez veze* – do 2 točki;**

Po smislu.

Npr.:

- Izpovedovalcu je vse brez veze. Nič ga ne zanima. Ne sprejema sveta. Sploh ne ve, kaj naj reče. Nima nobene ideje, kaj bi delal. Nič se mu ne da. Vse dela po svoje, ne ozira se na druge, na zunanji svet, saj uživa v svojem svetu, ki ni podrejen vprašanjem, pravilom ipd. Čeprav ga vse moti in mu je brez veze, mu je takšno stanje vseeno sprejemljivo, mu je lepo.
- Prikazana je najstniška zdolgočasnost.
- Lepo mu je tako, kot je.

– **predstavi sporočilo pesmi *Samota* – do 2 točki;**

Po smislu.

Npr.:

- Izpovedovalec najde svojo ustvarjalnost v samoti. Nikomur ne dovoli, da je ob njem za tolažbo in v podporo. Novo upanje mu dajeta radovednost in ustvarjalnost.
- Zaveda se, da je njegova pot osamljena in neznana, a jo želi prehoditi sam. Vsak se kdaj počuti zelo podobno in to stanje – željo po osamitvi – sprejema takšno, kot je.
- Izpovedovalec kliče po samoti. Potrebuje jo, pri tem je vztrajen, brezkompromisen in zaveda se, da ga bo le-to stanje pripeljalo do novih idej, rešitev, zamisli ...

– **primerja sporočilno povezanost obeh pesmi – do 2 točki;**

Po smislu.

Npr.:

- V pesmi *Samota* ne potrebuje tolažbe, bolj zagovarja ustvarjalnost kot v pesmi *Brez veze*, kjer tega ne moremo najti. V obeh pesmih ponavlja besedo »ne«, a je pesem *Samota* bolj optimistična, ker pesnik na koncu napiše, da se vedno rodi novo upanje, kot se pesniku utrne nov verz.
- Pesem *Brez veze* pa je manj svetla/odprta/optimistična, ker je izpovedovalcu vse »tečno«, dolgočasno, nezanimivo, brez veze ter ne najde smisla, čeprav mu je tudi tako povsem v redu. Poudarja se tipično oziroma pogosto najstniško razpoloženje, dolgčas, nezainteresiranost in izpovedovalec gre rad »gre po svoje«, dela stvari po svoje.
- Izpovedovalca v *Brez veze* nič ne zanima, je zadovoljen sam s sabo, takšen, kot je. V pesmi *Samota* pa je izpostavljeno tipično najstniško razpoloženje, težnja po »biti sam«, pri čemer je prav tako samosvoj. V *Samoti* rad zaide v svoje svetove, privlačita ga internet, raziskovanje ..., zmeraj pa najde pot do svoje ustvarjalnosti.
- Obe pesmi poudarjata držo posameznika v svetu. Izpovedovalca skozi življenje ubirata samosvojo, samostojno pot.
- Razlikujeta se predvsem v tem, da ga v pesmi *Brez veze* ne zanima nič, kot nasprotje pa se v *Samoti* iz samote rojeva nova ustvarjalnost. V obeh pesmih se nikalnica »ne« ves čas ponavlja in poudarja samosvojost, uporništvu, razmišljanje po svoje, drugačnost, sprejemanje drugačnega najstnika ...

– **poveže obe pesmi s podčrtanimi verzi – do 3 točke;**

Po smislu.

Npr.:

- Skupno podčrtanim verzom je, da si želita biti izpovedovalca sama.
- V obeh pesmih sta podčrtana verza, ki pomenita, da želi izpovedovalec mir, da ga naj pustijo na miru.
- V obeh pesmih je izrazit odklonilen odnos do družbe.
- Želita si mir, saj jima tako, kot je, povsem ustreza.

– **predstavi in utemelji, ali obe pesmi govori najstnik – do 6 točk;**

Po smislu.

Npr.:

- Pesmi ne govori najstnik, saj je izpovedovalec odrasla oseba. Govori jih pesnik, ki prevzema najstniško držo do sveta, razmišljanje najstnika ...
- Pesmi imata peresno sporočilo, otroci ne razmišljamo tako poglabljeno.
- Pesem *Samota* omenja poeta, ki je najbrž odrasla oseba ...

- Pesmi govori pesnik, ki se močno identificira z najstniško držo. Nekoč je bil tudi sam najstnik, zato razume najstniška čustva, počutja ...
- Obe pesmi govori najstnik, saj se izpovedovalec počuti podobno kot jaz, pesnik se v pesniški zbirki kot izpovedovalec postavi v vlogo najstnika ...
- Pesmi govori najstnik, saj si najstniki ne želimo, da kdo dreza v nas, ko si želimo malo miru pred ostalimi, pred svetom, starši, prijatelji; radi smo sami; znamo biti zdolgočaseni, nič nas ne zanima; gremo po svoje ...
- Prvo/drugo pesem govori najstnik, saj ...
- Prvo/drugo pesem govori odrasla oseba, saj ...

Nabor odgovorov se lahko navezuje na zelo konkretna pojasnila (npr. najstniki običajno ne maramo biti sami, ko nam je hudo ipd.).

- **predstavi, ali se lahko poistoveti z izpovedovalcem – do 2 točki;**

Po smislu.

Npr.:

- Z izpovedovalcem se lahko poistovetim, saj razmišlja podobno kot jaz. Tudi on ne najde smisla in vse ga moti. Želi, da mu drugi dajo mir in mu pustijo, da najde svojo pot, da sam odkriva svet ...

- **izbere pesem iz pesniške zbirke in odločitev utemelji – do 3 točke.**

Po smislu.

Učenec mora izkazati dobro poznavanje celotne pesniške zbirke tako, da pri izbrani pesmi opredeli konkretne razloge za svojo odločitev: izpostavi sporočilo, vsebino, jezikovne prvine, osebni odnos do zapisanega idr.

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **navede podatke o Feriju Lainščku – do 2 točki;**

Podatki o avtorju morajo biti smiselno vpleteni v pisanje.

Točke ustrezno znižamo, če gre zgolj za reproduciranje podatkov v odstavku ali na celi strani.

- **navede pomembne podatke o pesniški zbirki – do 4 točke;**

Podatki o pesniški zbirki morajo biti smiselno vpleteni v pisanje.

Po smislu. Npr.: leto izida, književno obdobje, zunanja zgradba pesniške zbirke, nagrade, kritike, druge zanimivosti ipd.

- **ustrezno in natančno uporablja literarnovedne pojme – do 4 točke.**

Po smislu.

Npr.: pesniška zbirka, pesem, poezija, verz, kitica, lirski, pesniški subjekt, pesniški jezik, pesemska slika, zunanja in notranja zgradba, tema, motivi, zvočnost, ritem, rima, okrasni pridevek, metafora, primera, besedne igre, preneseni pomen ipd.

Literarnovedni pojmi morajo biti smiselno uporabljeni – na ustrezen način/neopazno, vpeti v tekmovalčevo pisanje in naj ne bodo zgolj naštetih (na nepravilnih mestih).

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **navede in utemelji tri temeljna pravila za srečno življenje – do 6 točk;**

Po smislu.

Npr.:

- V življenju poišči svojo pot in verjemi vanjo.
- Vse, kar je nepomembno, odmisli.
- Zavedaj se, da je vsakdo kdaj v dvomih, da ne boš ne prvi in ne zadnji, a naj te to ne potre, ker bo bolje.
- Vsak dan imaš novo priložnost.
- Ne obupaj, če se vsi ne strinjajo s tabo, hodi po poti, za katero verjameš, da je prava, ker boš le tako lahko užival življenje.
- Reci kdaj tudi *ne* in se ravnaj po tem, kar ti pravi srce.
- Bodi samosvoj.
- Samota oziroma da znaš biti sam s sabo, s svojimi mislimi, te lahko pripelje do novih ustvarjalnih idej, rešitev za težave, ti ponudi priložnost za nove izzive.
- Najstnik ne potrebuje vedno tolažbe, ko je sam, čeprav se (lahko) tako zdi (»Ne rabim zdaj tvoje tolažbe, ne iščem obliža za rano ...«).

- **piše izvirno in ustvarjalno – do 4 točke.**

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, domiselnim, zanimivim in s prepričljivim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih spisov.

Č ZGRADBA BESEDILA IN JEZIKOVNA PRAVILNOST – do 10 točk

- **Ustrezna zgradba – do 3 točke:**

- 3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo, ustrezno navajanje virov;
- 2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo; pomanjkljivo navajanje, ni virov;
- 1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo, virov ni ali so neustrezni.

- **Jezikovna pravilnost – do 4 točke:**

- 4 t – za jezikovno brezhibno nalogo z le nekaj drobnimi napakami;
- 3 t – za jezikovno dobro nalogo z le nekaterimi vrstami napakami, ki se ne ponavljajo;
- 2 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo;
- 1 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

- **Slogovna ustreznost – do 3 točke:**

- 3 t – za slogovno brezhibno nalogo (poimenovalna, upovedovalna/slovnično-skladenjska ustreznost, koherentnost besedila – »rdeča nit«) z le nekaj drobnimi napakami;
- 2 t – za slogovno dobro nalogo z le nekaterimi vrstami napakami, ki se ne ponavljajo;
- 1 t – za slogovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

Članicam in članom šolskih komisij želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju.